

Prof. dr hab. Mirosław Karpiuk
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ORCID: 0000-0001-7012-8999
miroslaw.karpiuk@uwm.edu.pl

DOKUMENTOWANIE UŻYCIA I WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO I BRONI PALNEJ

Streszczenie

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej jest uregulowane ustawowo, ze względu na fakt, że tego rodzaju działanie ma charakter ingerencyjny, dlatego też normy dotyczące tych uprawnień nie mogą znaleźć się w aktach niższego rzędu. Dokumentowanie tego typu czynności ma zapobiegać nadużywaniu przez uprawnionych funkcjonariuszy kompetencji w tym zakresie, a także stwarza możliwość oceny, czy doszło do naruszeń.

W artykule wykorzystano metodę dogmatyczno-prawną. Za jej pośrednictwem dokonano analizy przepisów, przede wszystkim regulujących kwestie dokumentowania użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, jak i (w ograniczonym zakresie) samego użycia i wykorzystania. W związku z tym, że nie ma zbyt wielu pozycji odnoszących się do dokumentowania tego rodzaju czynności w niewielkim stopniu dokonano analizy literatury.

Słowa kluczowe: środki przymusu bezpośredniego, broń palna, notatka, notatnik służbowy.

WSTĘP

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej może mieć daleko idące konsekwencje. Może też godzić w wolności i prawa człowieka i obywatela, których ograniczanie może odbywać się w określonych przez prawodawcę okolicznościach. Ustrojodawca przewiduje, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, jeżeli są konieczne w demokratycznym państwie prawnym dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób¹. Dokumentowanie użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej pozwala przełożonemu sprawdzić, czy nastąpiło to zgodnie z prawem, w tym czy nie doszło do nieuzasadnionego ograniczenia wolności i praw jednostki.

Uprawnienie dotyczące użycia, jak też wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przysługuje wielu podmiotom właściwym w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Podmioty te oprócz uprawnień w tym zakresie mają również obowiązek dokumentowania w notatce takiego działania. Notatka taka stanowi dokument, który może być wykorzystany jako dowód w postępowaniu, które będzie dotyczyło użycia lub

¹ Art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).

wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, nie koniecznie jako główny wątek w sprawie.

NOTATKA DOKUMENTUJĄCA UŻYCIE I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO I BRONI PALNEJ

Podmiot uprawniony dokumentuje w notatce użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej². Podmioty uprawnione do używania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej określa art. 2 u.ś.p.b., zaliczając do nich: funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; funkcjonariuszy Agencji Wywiadu; funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa; funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej; funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego; strażników Państwowej Straży Łowieckiej; strażników Państwowej Straży Rybackiej; funkcjonariuszy Policji; funkcjonariuszy i żołnierzy Służby Kontrwywiadu Wojskowego; funkcjonariuszy Służby Więziennej; funkcjonariuszy i żołnierzy Służby Wywiadu Wojskowego; strażników straży gminnych (miejskich); funkcjonariuszy Straży Granicznej; strażników Straży Leśnej; funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej; funkcjonariuszy straży ochrony kolei; funkcjonariuszy Straży Parku; żołnierzy Żandarmerii Wojskowej lub wojskowych organów porządkowych; pracowników ochrony; inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego; inspektorów regionalnej inspekcji wodnej. Do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego uprawnienie są również: członkowie służby porządkowej; pracownicy zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich, okręgowych ośrodków wychowawczych lub młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej jest ustawowo zdefiniowane, co wynika z konieczności określenia okoliczności takich działań, aby nie były one nadużywane. Przez użycie środka przymusu bezpośredniego należy rozumieć zastosowanie go wobec osoby (art. 4 pkt 6 u.ś.p.b.), z kolei użycie broni palnej to oddanie strzału w kierunku osoby z zastosowaniem amunicji penetracyjnej; (art. 4 pkt 7 u.ś.p.b.). Wykorzystanie środka przymusu bezpośredniego, to zastosowanie go wobec zwierzęcia albo w celu zatrzymania, zablokowania lub unieruchomienia pojazdu lub pokonania przeszkody, a w przypadku bezzałogowego statku powietrznego – jego zniszczenia albo unieruchomienia albo przejęcia kontroli nad jego lotem (art. 4 pkt 9 u.ś.p.b.), a jako wykorzystaniu broni palnej należy rozumieć oddanie strzału z zastosowaniem amunicji penetracyjnej w kierunku zwierzęcia, przedmiotu, lub w innym kierunku niestwarzającym zagrożenia dla osoby (art. 4 pkt 10 u.ś.p.b.).

Ustawodawca w art. 51 ust. 2 u.ś.p.b. wskazuje, kiedy podmiot uprawniony przekazuje notatkę przełożonemu. Według tego przepisu czyni to w przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, gdy skutkiem tego było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby, bądź też jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia³. W przypadku broni palnej,

² Art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 383 ze zm.), dalej u.ś.p.b.

³ Zobacz także L. Dyduch, Środki przymusu bezpośredniego stanowiące indywidualne wyposażenie policjanta pionu prewencji, Katowice 2018, s. 34.

niezależnie od skutku jej użycia lub wykorzystania. Wystarczy zatem sam fakt użycia lub wykorzystania broni palnej, aby wystąpił obowiązek przekazania notatki w tej sprawie przełożonemu.

Obowiązek przekazania notatki powstaje zatem, gdy skutkiem użycia środka bezpośredniego było: 1) śmierć człowieka; 2) zranienie człowieka; 3) wystąpienie innych niż zranienie widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia człowieka. Tylko przy widocznych objawach zagrożenia życia lub zdrowia człowieka powstaje obowiązek przekazania notatki służbowej. Notatkę przekazuje się przełożonemu, również w przypadku użycia środka przymusu bezpośredniego wobec nieletniego, ale tylko, gdy jest on umieszczony w odpowiedniej instytucji – zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, okręgowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub policyjnej izbie dziecka. W przypadku wykorzystania środka przymusu bezpośredniego przez podmiot uprawniony, obowiązek przekazania notatki przełożonemu powstaje w sytuacji, gdy skutkiem tego było: 1) śmierć zwierzęcia; 2) zranienie zwierzęcia; 3) zniszczenie mienia. Ustawodawca przy tym nie wskazuje o jakie zranienie chodzi, ani jaki ma mieć charakter zniszczenie mienia, aby powstał obowiązek przekazania notatki, w związku z czym sam fakt stwierdzenia takich okoliczności powoduje konieczność przekazania notatki przełożonemu⁴.

Niezależnie od rodzaju i skutku użycia środka przymusu bezpośredniego wobec nieletniego, który jest umieszczony w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, okręgowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, czy też policyjnej izbie dziecka – podmiot uprawniony każdorazowo przekazuje przełożonemu notatkę dokumentującą takie działanie. Obowiązek ten wynika z art. 51 ust. 3 u.s.p.b., który to przepis ma chronić nieletniego przed nadużyciem uprawnienia dotyczącego użycia środka przymusu bezpośredniego.

Dokumentowanie dotyczy również użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej przez pododdział zwarty – gdy działanie to ma charakter prewencyjny. Kwestie te reguluje art. 52 u.s.p.b. Przepis ten stanowi, że funkcjonariusze Służby Więziennej nie dokumentują prewencyjnego użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o ile nie skutkowało to zranieniem osoby lub wystąpieniem innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmiercią lub szkodą w mieniu. Pracownicy zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich, okręgowych ośrodków wychowawczych lub młodzieżowych ośrodków wychowawczych dokumentują prewencyjne użycie środków przymusu bezpośredniego w księdze ewidencji prewencyjnego użycia środków przymusu bezpośredniego. Z kolei użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty⁵ jego dowódca dokumentuje niezwłocznie po zakończeniu działań tego pododdziału, w trakcie których

⁴ M. Karpiuk, [w:] Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Komentarz, M. Karpiuk, J. Kurek-Sobieraj (red.), Warszawa 2025, Legalis/el., art. 51.

⁵ Pododdziałem zwartym jest, według art. 4 pkt 5 u.s.p.b. zorganizowana, jednolicie dowodzona grupa funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, wykonująca działania prewencyjne w razie zagrożenia lub zakłócenia bezpieczeństwa lub porządku publicznego.

nastąpiło to użycie lub wykorzystanie, sporządzając notatkę, którą przekazuje organowi lub osobie udzielającym zgody na użycie tych środków⁶.

Do prowadzenia ewidencji notatek użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej zobowiązani zostali pracownicy ochrony. Po sporządzeniu notatki pracownik ochrony uprawniony do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej, zobowiązany jest na mocy art. 53 u.ś.p.b. do przekazania jej w celu umieszczenia w ewidencji. Ewidencję notatek użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez pracowników ochrony prowadzi wewnętrzna służba ochrony lub przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie usług ochrony osób i mienia⁷.

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego dokumentuje się w notatce. W przypadku gdy w następstwie takiego użycia lub wykorzystania doszło do zranienia osoby lub wystąpienia innych widocznych objawów zagrożenia jej życia lub zdrowia albo jej śmierci, bądź też do zranienia lub śmierci zwierzęcia, albo zniszczenia mienia ustawodawca w art. 54 ust. 1 u.ś.p.b. wymienia, co powinno się w treści takiej notatki znaleźć, a zatem: 1) służbowe dane identyfikacyjne uprawnionego; 2) określenie czasu i miejsca użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 3) dane osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego; 4) określenie celu użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 5) informację o przyczynie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 6) określenie użytych lub wykorzystanych środków przymusu bezpośredniego i sposób ich użycia; 7) opis czynności zrealizowanych przed użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego i po użyciu lub wykorzystaniu tych środków; 8) opis skutków użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 9) informację o udzieleniu pierwszej pomocy i jej zakresie lub zapewnieniu wezwania kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe; 10) dane ustalonych świadków zdarzenia; 11) podpis uprawnionego.

Notatkę dokumentującą użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego, w tym również, gdy skutkiem tego było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia sporządza uprawniony, zatem podmiot wymieniony w art. 2 u.ś.p.b.

Ustawodawca w art. 54 ust. 2 u.ś.p.b. przewidział sytuację, w której uprawniony może nie uzyskać danych osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego, takich jak imię i nazwisko, seria i numer dokumentu tożsamości, czy data urodzenia, a w przypadku osoby osadzonej w zakładzie karnym albo areszcie śledczym – imię i nazwisko, data urodzenia oraz imię ojca. W takim przypadku w notatce podaje się przyczyny ich nieumieszczenia. Takiego rozwiązania ustawodawca nie przewidział w stosunku do ustalonych świadków zdarzenia, gdy taki świadek nie chce podać imienia i nazwiska, a także serii i numeru dokumentu tożsamości.

⁶ Zobacz także M. Karpiuk, A. Nowosad, K. Pawelec, K. Sikora, I. Tuleya, Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Komentarz, Olsztyn 2019, s. 422-424.

⁷ Art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1995 ze zm.).

Uprawniony, na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 u.ś.p.b., ma obowiązek przekazania notatki przełożonemu w przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, jeżeli skutkiem tego użycia lub wykorzystania było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia. Notatka taka pozwala ocenić przełożonemu, czy środki przymusu bezpośredniego użyto lub wykorzystano prawidłowo, zwłaszcza, czy wywołało to dolegliwe skutki dla adresata, bądź czy doszło do zniszczenia mienia i ewentualnie podjąć odpowiednie działania w stosunku do uprawnionego. W szczególności czy: 1) użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego służyło realizacji ustawowych zadań, odbyło się w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, było proporcjonalnie do stopnia zagrożenia; 2) zastosowano środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości; 3) działanie takie podjęto w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę; 4) odstąpiono od użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, jeżeli cel ich użycia lub wykorzystania został osiągnięty; 5) zachowano szczególną ostrożność; 6) okoliczności zdarzenia uzasadniały użycie lub wykorzystanie więcej niż jednego środka przymusu bezpośredniego.

Jeżeli w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nie nastąpiły skutki w postaci zranienia osoby lub wystąpienia innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, a także w postaci zranienia lub śmierci zwierzęcia, bądź zniszczenia mienia – notatka zawiera mniej informacji, niż gdy do takich skutków dojdzie. W takiej sytuacji, według art. 54 ust. 3 u.ś.p.b. w notatce podaje się: 1) służbowe dane identyfikacyjne uprawnionego; 2) określenie czasu i miejsca użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 3) dane osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego, takie jak imię i nazwisko, serię i numer dokumentu tożsamości, datę urodzenia, a w przypadku osoby osadzonej w zakładzie karnym albo areszcie śledczym również imię ojca, ale bez serii i numeru dokumentu tożsamości; 4) określenie celu użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 5) informację o przyczynie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 6) określenie użytych lub wykorzystanych środków przymusu bezpośredniego i sposób ich użycia; 7) podpis uprawnionego. Jeżeli uzyskanie danych osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego okazało się niemożliwe, w notatce podaje się przyczyny ich nieumieszczenia.

Treść notatki w przypadku użycia lub wykorzystania broni palnej określa art. 55 u.ś.p.b. Notatka dokumentująca użycie broni palnej zawiera: 1) służbowe dane identyfikacyjne uprawnionego; 2) określenie czasu i miejsca użycia broni palnej; 3) dane osoby, wobec której użyto broni palnej: a) imię i nazwisko, b) serię i numer dokumentu tożsamości, c) datę urodzenia, d) w przypadku osoby osadzonej w zakładzie karnym albo areszcie śledczym – imię i nazwisko, datę urodzenia oraz imię ojca; 4) określenie celu użycia broni palnej; 5) informację o przyczynie użycia broni palnej; 6) określenie użytej broni palnej i sposobu jej użycia; 7) opis czynności zrealizowanych przed użyciem broni palnej i po jej użyciu; 8) opis skutków użycia broni palnej; 9) informację o udzieleniu pierwszej pomocy i jej zakresie lub zapewnieniu wezwania kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących

medyczne czynności ratunkowe; 10) dane ustalonych świadków zdarzenia – imię i nazwisko oraz seria i numer dokumentu tożsamości albo służbowe dane identyfikacyjne, jeżeli świadkiem zdarzenia był uprawniony; 11) podpis uprawnionego. W przypadku, gdy uprawniony nie uzyskał danych osoby (było to niemożliwe), wobec której użyto broni palnej, takich jak imię i nazwisko, seria i numer dokumentu tożsamości, czy data urodzenia, a w przypadku osoby osadzonej w zakładzie karnym albo areszcie śledczym – imię i nazwisko, data urodzenia oraz imię ojca, w notatce podaje się przyczyny ich nieumieszczenia. Notatka dokumentująca wykorzystanie broni palnej zawiera: 1) służbowe dane identyfikacyjne uprawnionego; 2) określenie czasu i miejsca wykorzystania broni palnej; 3) informację o przyczynie wykorzystania broni palnej; 4) opis czynności zrealizowanych przed wykorzystaniem broni palnej i po jej wykorzystaniu; 5) podpis uprawnionego. Notatka dokumentująca wykorzystanie broni palnej zawiera mniej elementów, niż w przypadku jej użycia. Wynika to z faktu, że użycie broni palnej to oddanie strzału w kierunku osoby (z wykorzystaniem amunicji penetracyjnej) a jej wykorzystanie nie stwarza zagrożenia dla człowieka.

Ustawodawca różnicuje zakres elementów treści notatki, która dokumentuje zdarzenie, w zależności do tego, czy miało miejsce użycie, czy wykorzystanie broni palnej. Zakres desygnatów obu pojęć znalazł odzwierciedlenie w ich definicjach legalnych opartych na kryterium potencjalnego zagrożenia⁸.

Jak wynika z art. 56 u.s.p.b. w przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty notatkę sporządza jego dowódca. Dowódca pododdziału zwanego to osoba kierująca nim, w tym także działaniami o charakterze prewencyjnym w przypadku zagrożenia lub zakłócenia bezpieczeństwa albo porządku publicznego. Jeżeli środków przymusu bezpośredniego używa lub wykorzystuje pododdział zwarty notatka zawiera: 1) służbowe dane identyfikacyjne uprawnionego; 2) określenie czasu i miejsca użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 3) dane osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego: a) jej imię i nazwisko, b) serię i numer dokumentu tożsamości, c) datę urodzenia, d) w przypadku osoby osadzonej w zakładzie karnym albo areszcie śledczym – imię i nazwisko, datę urodzenia, imię ojca; 4) informację o przyczynie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 5) określenie użytych lub wykorzystanych środków przymusu bezpośredniego i sposób ich użycia; 6) opis skutków użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego; 7) dane ustalonych świadków zdarzenia – imię i nazwisko oraz serię i numer dokumentu tożsamości albo służbowe dane identyfikacyjne, jeżeli świadkiem zdarzenia był uprawniony; 8) podpis uprawnionego; 9) informację o organie lub osobie, która udzieliła zgody na użycie tych środków; 10) opis postępowania poprzedzającego użycie lub wykorzystanie tych środków; 11) określenie sposobu realizacji działań podjętych w sytuacji, gdy wszelka zwłoka w użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby, mienia lub niebezpieczeństwem dokonania zamachu na ważne

⁸ J. Kostrubiec, [w:] Ustawa..., art. 55.

obiekty, urządzenia lub obszary; 12) informację o liczebności pododdziału zwartego.

Dokumentowaniu użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego oraz broni palnej służy notatnik służbowy. W notatniku służbowym policjant dokumentuje czynności służbowe oraz inne, niezbędne informacje, dotyczące przebiegu służby. Zapisy w nim zawarte mogą m.in. dotyczyć czynności związanych z użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego oraz z użyciem lub wykorzystaniem broni palnej⁹.

Nieprawdziwy zapis w notatniku służbowym policjanta (w tym dotyczący użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego oraz broni palnej) będzie miał charakter poświadczenia nieprawdy¹⁰. Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat¹¹. Takim dokumentem będzie notatnik służbowy, jak też notatka, za pośrednictwem której dokumentuje się użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej. Dokument, do którego odnosi się art. 271 § 1 k.k. musi być dokumentem wystawionym przez funkcjonariusza publicznego lub inną osobę, która jest upoważniona do wystawienia tego dokumentu, ale także zawierać w treści poświadczenie, któremu przysługuje cecha zaufania publicznego, a zatem domniemanie prawdziwości¹².

Według art. 115 § 14 k.k. dokumentem będzie każdy przedmiot, jak też inny zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne. Dokumentem o którym mowa w tym przepisie będzie zarówno notatnik służbowy, jak i notatka dokumentująca użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Bibliografia

Dyduch L., Środki przymusu bezpośredniego stanowiące indywidualne wyposażenie policjanta pionu prewencji, Katowice 2018.
 Karpiuk M., Nowosad A., Pawelec K., Sikora K., Tuleya I., Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Komentarz, Olsztyn 2019.
 Kodeks karny. Komentarz, J. Kulesza [red.], Warszawa 2025.
 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).

⁹ § 4 wytycznych nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych (t.j. Dz.Urz.KGP. z 2019 r., poz. 30).

¹⁰ Wyrok SN z dnia 20 marca 2024 r., V KK 422/23, LEX nr 3698423.

¹¹ Art. 271 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 383), dalej k.k. Przestępstwo z art. 271 k.k. ma charakter formalny, do którego znamion nie należy wyrządzenie szkody majątkowej, K. Patora, [w:] Kodeks karny. Komentarz, J. Kulesza [red.], Warszawa 2025, LEX/el., art. 271.

¹² Wyrok SA we Wrocławiu z dnia 8 listopada 2023 r., II AKa 15/22, LEX nr 3651537.

Dokument, o którym jest mowa w art. 271 § 1 k.k. to dokument wystawiany przez osobę, której cechą jest wykonywanie pewnych funkcji o znaczeniu publicznym. Pojęcie dokumentu użyte w art. 271 § 1 k.k. ma węższy zakres, niż ogólne pojęcie dokumentu określone w art. 115 § 14 k.k., wyrok SN z dnia 9 czerwca 2021 r., IV KK 205/21, LEX nr 3292477.

Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Komentarz, M. Karpiuk, J. Kurek-Sobieraj [red.]. Warszawa 2025.
Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1995 ze zm.).
Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 383 ze zm.).
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 383).
Wyrok SA we Wrocławiu z dnia 8 listopada 2023 r., II AKa 15/22, LEX nr 3651537.
Wyrok SN z dnia 20 marca 2024 r., V KK 422/23, LEX nr 3698423.
Wyrok SN z dnia 9 czerwca 2021 r., IV KK 205/21, LEX nr 3292477.
Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych (t.j. Dz.Urz.KGP. z 2019 r., poz. 30).

DOCUMENTING THE USE AND UTILISATION OF DIRECT COERCION AND FIREARMS

Abstract

The use and utilisation of direct coercion and firearms is regulated by law due to the fact that such action is of an intrusive nature, and therefore the standards concerning these powers cannot be found in lower-level acts. Documenting such actions is to prevent authorised officers from abusing their powers in this area, and also creates the possibility of assessing whether violations have occurred.

The article uses the dogmatic legal method. It is used to analyse the regulations, primarily those regulating the issues of documenting the use and utilisation of direct coercion and firearms, as well as (to a limited extent) the use and utilisation itself. Due to the fact that there are not many items referring to documenting this type of activity, little analysis of the literature was performed.

Keywords: means of direct coercion, firearm, note, official notebook.